

Observatorulu ese de doue ori in

septembra, mercrea si sambata.

Pretiul

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl.,  
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa  
cu 1 fl. mai multe pe anu; — trimis  
cu post'a in laintrulu monarchiei  
pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.  
— In strainatate pe 1 anu 10 fl.  
sieu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sieu  
11 franci; — numeri singuratici se  
dau cate cu 10 cr.

# OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Nr. 73.

Sibiu, 9/21 Septembre 1878.

Anulu I.

## Abonamentu nou la „Observatoriulu.”

Prin acésta deschidemu abonamentu nou pe triluniul Octobre — Decembre a. c. si anume :

cu 2 fl. v. a. in laintrulu monarchiei,  
cu 2 fl. 50 cr. sieu fr. 6 in strainatate.

Acei p. t. domni abonati alu caroru abonamentu espira cu ultim'a Septembre sunt rogati asi reinoi catu mai curendu abonamentulu, pentru ca se nu sufere intrerupere in espedarea diariului.

Banii de abonamentu se transmitu mai usioru si mai siguru prin asemnatuni postale (mandate) de a dreptulu la: Redactiunea „Observatoriului” in Sibiu.

Esemplare complete mai avemu atatu dela inceputulu anului, catu si din semestrulu alu doilea.

Condiunile de abonamentu se potu vedea in fruntea diariului.

### Redactiunea.

#### Economia Politica.

(Urmare.)

#### Capitolul II.

##### Definitiunea si metoda economiei politice.

Amu constatatu, ca economia politica are unu obiectu determinatu, observabilu, reductibilu la legi anumite. Ne remane acuma a i da o definitiune catu se poate mai rigurosa. Trebuie inse se recunosemu, ca si acuma in stadiulu in care se afla sciintia, acesta este o incercare plina de dificultati. Limitele rigurose ale economiei politice inca si acuma sunt unu obiectu controversatu. Unii scriitori facu se intre tota speciele de labore si de functiuni si totu feliulu de bogatii, numindu cu acestu nume tota bunurile, chiaru si pe acelea ale spiritului si ale animei. Ceilalti nu admisu decatua aceea ce se tiene directu de domeniul intereselor materiale, purtandu inse contu de influenti'a ce o exercitasa asupra naturei acestor interese, starea ideilor, a cunoscintielor, a datinelor si a raporturilor ce esista intre gubernati si gubernu. Din punctulu acesta de vedere a tractatu sciintia economie in particularu Adam Smith in marea sa scriere

despre Avuti'a natiunilor, Jean-Baptiste Say in Tractatulu seu, Sismondi, Maltus si mai de curendu John Stuart Mill in Principiele loru, Droz in Economia sa Politica, Rossi in Cursulu seu si altii. Fireste, ca cu nuantie mai multu sieu mai pucinu remarcabile, care inse nu alteresa unitatea punctului loru de vedere.

Reservandune a reveni asupra acestei cestiuni controversate, noi vomu defini acuma economia politica dicendu ca: ea este sciintia care se occupa cu modulu cum se produce, se schimba, se distribue si se consuma avutia. Si de ore-ce din tota acestea nici una nu se poate face fara labore si fara schimb si de ore-ce de alta parte, nici una din aceste lucrari si schimbari nu se face in voia intemplari, urmesta ca legile care presiedu laborei si schimbului formedia adeveratulu campu alu sciintiei economice.

Se va vedea deci catu de multu difere acesta definitiune de aceea pe care d-lu de Sismondi intr'unu opu forte remarcabile, pre langa tota eroare ce le cuprinde a datu sciintie economice, candu densulu afirma ca: „buna-starea fisica a omului, pe catu numai ea poate fi lucrarea gubernamentului seu, constitue obiectul economiei politice.” O astfelu de definitiune, inecsaata prin sine insasi, are intre altele si acea scadere mare de a da arme acelei secte, care nutreste tendintia comuna, cu tota neintielegerea, ce domnesce intre ei, de a pune industri'a si comerciul in man'a Statului omnipotentu. Economia politica se inspira din partea opusa. Departe de a recurge la actiunea Statului ca producetorul directu si ca distribuitoru alu avutiei sociale, ea din contra ne inveta ca: buna starea este fructul laborei libere supusa in cursulu seu unor conditiuni pe care nu este permis nici a le distruge nici a le abroga nici unei poteri omenesci. Aicea este principala diferinta, care o separa atatu de vechia sistema regulamentara, catu si de socialismul modernu in cele mai multe forme ale sale.

Mai de parte este forte importantu de a distinge din punctulu de vedere alu metodei economia politica in sine insasi de obiectul seu practicu. Droz a potulu dice, ca in ultima sa analisa, scopulu pe care si-lu propune economia politica este: „de a face buna starea pe catu numai se poate mai generala.” Nemica nu este mai adeverat.

#### Foisióra „Observatoriului”.

##### O casatorie prin hazardu.

Novela francesa.

Traducere de: Ioane Marchesiu.

(Urmare.)

Permite-mi dlu meu — dise camarier'a — déca-mi iau libertatea a te conduce prin bucatarie, de orece in vestimentele acestea de calatoria nu te poti presenta.

Ai dreptate — replica Bremond — aruncandu o privire asupra mancariloru deja gatite din bucatarie.

Pasiesce incetu dlu meu! fiindu ca acuma trebuie se urcamu cateva trepte, pana ce vomu ajunge in camer'a destinata. — Acuma suntemu la locul anumit, deci ocupu locu pe scaunulu acesta, pana ce voi avisa pe domn'a mea. — Dupa ce camarier'a pronuncia cuvintele acestea disparu. — Anatol se afla singuru, intro camera ale carei mobile nu le potea distinge de intunecime, deci se puse a medita asupra positiunei sale critice.

Acuma sciu tot — isi dise elu — aci este o erore, pe mine me confunda cu o alta persona cunoscuta in famili'a acesta. — Domn'a casei indata ce me va observa, se va scusa, ca servitorii au comis erórea confundendu personele omonime, deci am prospectu ca cin'a din bucatarie nu va fi pregatita pentru stomachulu meu ruptu de fome. — Ah! catu de nerodu am fostu, ascultendu de acelu servitoru miserabilu. — Eca audu resunendu pasi din camer'a vecina, — vinu... catastrofa se apropie. — Camarier'a deschise usi'a, si dupa ce asiedia o lumina in candelabru, cu voce lina dise catra Bremond — Domn'a vine! — si cu acestea era si se departa.

In momentulu acesta aparu o dama de vre-o 50 de ani, cu o talia inalta si imbracata cu forte mare eleganta. — Indata ce observa pe junele artistu ilu saluta cu unu surisul dulce. — Bremond nu — si potu explica conchita amicabila a domnei.

Ori-ce inserate,  
se platescu pe serie sén linia, cu  
literi merunte garmondu, la prim'a  
publicare cate 7 cr., la adou'a si a  
trei'a cate 6 cr. v. a. si preste aceea  
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratunile se potu face in  
modul celu mai usioru prin assem-  
natunile postei statului, adresate de  
a dreptulu la Redactiunea Diariului  
Observatoriulu in Sibiu.

Inse este de temutu, ca pierdiendu din vedere dis-  
tinctiunea esentiala a sciintiei si a artei cineva  
se nu cadia in miile de detailuri ale organisatiunei,  
care nu sunt treba economistului, ci a administra-  
torului. Singurul obiectu alu sciintiei este: de a  
cunoscse si unica inputare, ce i se poate face este  
de a fi observatu reu.

#### Capitolulu III.

##### Principii filosofice ale economiei politice.

Precum tota sciintiele morale si politice 'si  
au fundamentulu loru in natur'a omenescia asia si  
sciintia economiei politice. Omulu este acela, care  
produce, distribue, schimba si consuma avutia. Prin  
activitatea lui elu este punctulu de plecare alu  
faptelor economice, ca producetor elu este totu-  
odata si centrulu ca consumatoru prin satisfacerea  
trebuintielor sale. Este deci necesaru se ne fa-  
cemu o idea despre constitutiunea omului insusi.

Nu vomu dice nemicu ce o privire sumara  
asupra naturei omului nu ar potea justifica, nemicu  
ce n'ar potea verifica lesne ori cine, afirmandu ca:  
omulu este o fiint'a supusa la trebuinte,  
liberu si responsabilu, sociabilu si  
perfectibilu.

Vomu insiste deci pucinu asupra acestui pro-  
legomenu. Clarificandu-lu vomu evita inputarea ce  
se face atatu de adesea sciintiei economice, ca este  
materialista si de unu empirismu marginitu. Vomu  
vedea inse, ca ea se occupa de aceea ce are omulu  
mai nobilu si mai essentialu; vomu constata in  
fine, ca elu nu este decatul productulu elementelor  
naturei sale si oglind'a principiilor celor mai  
inalte ale moralei.

(Va urma).

#### Nitielu sireticu advocatialu.

(De langa cetatea lui Gelu 2 Sept.) Dela  
conferintia nostra electorală generale din Sibiu  
ne despartiramu cu aceea mangaiere ca de-si impre-  
giurarile vitrege, influinta si pressiunea celor dela  
potere, in fine speculatiunile particulare a le unor  
membrui din conferintia au produsu si o minoritate  
in sinulu acesteia, cu program'a de resistintia  
activa in afacerile dietali: totusi geniulu aparato-  
ru alu natiunei ne a padit si de astadata de  
o ruptura in corpulu natiunei. Eramu de sperantia,  
ca principiul de solidaritate, ce-lu statoriramu si

La dracu! ce insemnéza acesta — cugeta in sine  
artistulu uimitu. Dam'a acesta arata forte mare  
confidentia fatia cu mine, ca si cum deja ar fi esistat  
relatiuni amicabile intre noi.

Ai grigia Bremond. — Dam'a acesta inaintata in  
estate are vre-unu scopu ore care. Se vedem dara.

Ah Domnule! incepè dam'a — cu cea mai mare  
neliniste te amu asteptatu. — In fine esti aci, precum  
se vede Leopold nu te-a insotit, — inse nu face  
nemica, dta esti aci, pe acesta imprejurare punem  
forte mare pondu. — Cu catu recunosintia iti suntemu  
noi datori dtale. Leopold de siguri ti-a notificat  
motivele grave, care ne-au indemnaturi ca se grabim  
caus'a aceea. — Fiul meu a-avutu unu amicu intimu,  
pe care densulu deja din copilaria ilu cunoste si despre  
care garantiza ca despre sine, pentru aceea numai acela  
e initiatu in secretele nostre. — Acelu amicu esti dta.  
— Calitatile eminente ale dtale despre care Leopold  
inainte de calatoria sa ne-au relatatu, ne servescu noua  
de cea mai sigura garantia pentru viitoru. — Asia e  
dnlul meu, eu sunt sigura ca noi nu vomu regreta, ca  
fint'a cea mai scumpa ce o posedem o vomu increde  
ingrijirilor dtale; era dtale inca nu-ti-va parea reu, ca  
fatia cu noi iti ai manifestat confidentia cea mai  
sincera.

Despre acea sunt convinsu domn'a mea! replica  
Bremond cu curiositate.

Inse tempulu ne solicitea — continua dam'a —  
dta te-ai intardiatu cu ceva, cei invitati toti sunt adunati  
in sala. — Leopold ne a scrisu, ca in Parisu a facut  
tote formalitatile, er' noi inca suntemu pregatiti.  
— Ah! dta esti in vestimente de calatoria si in iutiel'a cea  
mare ti-ai uitat pachetulu in Chalons, inse acesta se  
nu te geneze, pentru ca noi in privint'a acesta amu  
fostu prevedietori, de orece in decursu de 8 dile totu la  
dta cugetam. — In camer'a acesta laterală se afla  
vestimentele lui Leopold; fiul meu are aceeasi talie  
ca si dta, imbracate dara iute. Preste unu patrariu de  
ora fratele meu comandantulu va sosi aci dupa dta, ca se  
te recomande familiei si amicilor nostrii. — La revedere

domnulu meu, sieu mai bine dicendu fiulu meu. — Dupa  
ce dise cuvintele acestea intr'unu tonu escaltatu — se  
departa. — Junele artistu sta uimitu si surprinsu.

Ei bine! — cugeta Anatol — frumosa pozitie!  
Dam'a acesta pretinde a-me lua de fiulu seu. — Lucrul  
incepe a deveni forte interesantu, din tota vorbele nu  
princepu nemica, inse precum am observat are si unu  
fiu cu numele Leopold, si unu frate... comandantu,  
care de siguri me va conduce la cina si dupa aceea  
me va recomanda. — Asia dara me voi imbraca in  
vestimentele lui Leopold. — Vestimentele acestea sunt  
in camer'a laterală precum 'mi spuse, mam'a...  
Ah! ce vestimente elegante si splendide... inca si  
dresuri cosmetice. — Anatol preste pucinu se meta-  
morphosa in junele celu mai elegantu si frumosu si  
intruaderu a fostu demnul de rolul acesta romanticu.  
Dupa ce isi facu toalet'a preste pucinu audi vorbinduse  
urmatorele cuvinte:

Iubite Bremond esti gata? Vorbele aceste erau esprimate de comandantulu,  
care era unu omu macru cu perua negra, pieptulu i-era  
decorat cu ordinulu St. Ludovicu. — Anatol ilu privi  
surprinsu, inse preste pucinu si veni in ori. — Dupa  
ce comandantele ilu esamina cu scrupulositate i-dise:

Cu bucuria observu, ca Leopold nu ne a insi-  
latu de orece esti unu omu vesel. Da'mi man'a ca-ei  
noi de aci inainte nu suntemu strani, de si numai in  
momentulu acesta te vediui pentru prim'a ora. — Te  
voiu conduce si te voiu recomanda.

In catu priveste informatiunile — dise Bremond —  
cu tota franchetia potu afirma, ca ce 'mi-a comunicatu  
Leopold nu-le-am uitat.

Bravo! Asia dara scii ca pe nepot'a mea o chiama  
Eleonor'a si ca trebue se te porti asia, ca si candu o  
ai cunoscse inca din Parisu, atunci candu cu maic'a sa  
facui visita la domn'a Marty. — Aparint'a acesta trebue  
se o pastrezi cu tota strictetia inaintea consangenilor  
nostrui. — Se nu pronunti nici unu cuventu in urm'a  
caruia se fi tradatu. Mai intielesu?

(Va urma).

acceptaramu in modu solemnu, ne va salvá de cea mai mare eróre ce o pote comite unu poporu, care are de a se lupta cu tóta possibila sa fortia pentru esistenti'a sa — adeca de desfacerea in döue castre.

Cu atata mai durerosu ne atinse inse scirea, ca fratii nostri Brasioveni a participatu la alegerile dietale si s'au desbinatu de corpulu intregu alu natiunei, arucanduse la picioarele contrariloru nostrii politici tocmai in momentulu, candu acestia dupa combinatiunile cele mai simple trebueau se vina la cunoscintia, ca ori voru perii si ei cu noi inpreuna, ori trebue se incete cu planulu, de a ne nimici si estirpa in modulu sistematicu de pana acuma.

Nu eramu in stare a-mi esplica tienut'a acésta a fratiloru nostri Brasioveni. Ei, cari de o diumetate de secolu incóce erau margaritariulu, spre care arata cu superbia mam'a nostra, cari nu se spariau de nici unu sacrificiu in lupt'a cea grea pentru esistenti'a nostra — ei se dea man'a cu ceice ne spunu pe fiecare minutu in fatia: ca noi in statuloru nu potem esist'a, decat numai ca magiari, ca suntemu inamici proscrisi, carora ei nu le mai datorescu cu nemicu!

Enigm'a despre pasirea acésta a fratiloru Brasioveni remase nedescifrata pana candu intr'unu tardiu cetiui in Nru 66 alu „Gazetei Trans.“ protocolulu despre adunarea electorală tienuta de fratii Brasioveni la 23 Iuliu st. v. Documentul acésta, care a trecut deja in proprietatea istoriei, modulu cum au ajunsu fratii nostri Brasioveni la ablegatu dietalu, precum si adunarea loru partiala electorală merita unu micu studiu. Déca-mi voiu permite a lu face acesta din actele autentice, ce-mi stau inaintea ochiloru, asigurezu pe onor. cetorii, ca nu me simtii condusu de passiuni personale, nu tindu de a infestá pe nimeni. Din contra, trebue se marturisescu, ca amu prinsu cu durere condeiul, in mana vediendu-me necessitatua a scrie de astadata unu nume, scumpu mie pana acumu, in registrulu celu funestu alu natiunei nostra. N'amu incatrua trebue se fiu dreptu si sinceru, precum voiu fi de siguru primulu, care se va bucurá vediendu desmintite cele ce le voiu espune prin urmatorele:

La 23 Iuliu st. v. — asiadara dupa conferinta sibiiana — se convoca prin d. advocatu Ionu Lengeru o adunare electorală in Brasiovu, la care participara, dupa cum ne spune Nru 60 alu „Gazetei Trans.“ cincidieci de alegatori romani. De-órece inse Brasiovulu numera 350 de alegatori romani, dara la adunare participara numai una din siepte parti.

Celalii 300 nu luarea parte cu tóte ca „au fostu invitati fiecare prin vatasiei“ — va se dica siése din siepte parti a alegatoriloru remasera passivi. Impregiurarea acésta in sine ar fi potutu fi o indegetare destulu de marcanta pentru conductori fratiloru Brasioveni, déca adunarea loru a avutu sensulu de a afla adeverata opinione a alegatoriloru in privint'a luandei nostra atitudine. Unu conductoru fidelu si nepreocupatu de siguru si-ar fi pusu intrebarea: pentru ce nu urmeza %, a armatei sale apelului impartasitu din casa in casa? — Jurisprudintia practica inse nu-si face multi greurusi; pentru aceea sunt advocatii pe lume, că se afle pentru totu morbulu unu medicamentu, se faca preste totu abisulu o punte. Asia s'a si intemplá; nu inzadara au dinsi in limbagiulu loru proverbialu „absentes carent votos.“ Pe bas'a acestui § consumatiara pe cei 300 absenti si iata, ca strinsur'a de 50 insi deveni „adunare electorală.“

Incatuse avea locu in cestiunea subversanta un'a atare conclusiune a juristiloru practici — conductori ai fratiloru Brasioveni — acésta o judece on. publicu.

Eu sustieni ca cei 300 absenti voru fi rationatul asia: Natiunea romana si-a esprimatu vointi'a sa in conferint'a generala din Sibiu; noi tramiseram la conferint'a aceea representanti plenipotentiati: acestia primira de a sustienea solidaru coclusulu majoritatii, care e de a nu participa la alegerile pentru diet'a din Budapest: prin urmare că ómeni de principii nu mai potem participa la o alta adunare ulteriora electorală cu program'a, de a decide de nou in cestiunea acésta. Fireste, ca parerea mea acésta e teoretica, pentru ca nu potem pretinde, că din 350 de individi se fia toti ómeni de principii, precum nu potem pretinde nici aceea, ca toti 350 se fia capabili de a pricepe la momentu, ce pretinde onórea si reputatiunea unui cetatianu liberu, candu e vorba de a sustienea o parola data in interesulu generalu alu natiunei intregi. Trebue se ne multiamu cu aceea, ca a priceputu acésta 300 insi, si se avemu indulgentia cu cei 50, care venira la adunare spre a fi „lu-

minati“ prin conductori sei. Durere numai ca d. presedinte alu adunarii are stilu forte laconicu. „Alegatorii au fostu invitati fia care in particularu prin vatasiei“ —, atata e totulu ce spune in cuventarea s'a de deschidere despre absenti'a celor 300.

Mai bine se potura „lumină“ alegatorii presenti din impartasirea aceea a cuventului de deschidere „ca representantii romani ai comunei si comitatului Brasiovu dinpreuna cu cativ'a frunta si\*) tienura la 18 Iuliu o „siedintia“ in care ascultandu raportul plenipotentiarilor sei dela conferintia sibiiana au decisu că romanii din comitatulu Brasiovului se ia parte la alegerile dietali si se candideze unu romanu.“ Presedintele nici despre acésta nu face vorba multa, provoca adunarea de a se constui si apoi pune numai decatu la ordinea dilei decisiunea de mai susu a notabililor.

Cu permissiunea dlui presedinte, eu me voi opri inse nitiul la „decisulu“ si „siedinti'a“ acésta a onoratiloru notabili, nu spre a desface velulu celu misteriosu, ce l'a trasu densulu preste acelea, ci numai spre a constata, ca notabilii prin decisulu loru de a participa la alegerile dietali au datu representantiloru loru plenipotentiati dela conferint'a sibiiana unu votu de blamu atatu de grosolanu, incatu barbatu, cari tienu catu de catu la reputatiunea loru publica, nu ar fi mai potutu participa cu ororatii notabili la nice o consultare si adunare ulteriora in cestiunea de alegeri dietale; ér' onor. notabili nu aru fi mai potutu, in urm'a blamului de mai susu, candidá de ablegatu dietalu pe unu individu acarui conduita — de a-si da parola pentru solidaritate in atitudinea romanilor — o reprobéza prin decisulu de a participa la alegeri in modu asia de rusinatoriu. Dara pe candu, pe deoparte representantii fratiloru Brasioveni fusera „cei mai tineri“ in conferintia sibiiana, pe atunci pe de alta parte sunt asertiumul acestea earasi teorii si finetie, care pretindu óresicar matureitate in vieti'a publica, si anume pretindu că jucandu-ne de-a deputatulu se fumu trecuti preste etatea, in care ducemu la gura totu, ce ne vine in mana.

(V'a urma).

### Revista politica.

Una din scirile cele mai importante ale dilei este demissionarea veteranului cancelariu alu Russiei principale Gorciacoff, care au condusu mai bine de unu jumetate de secolu destinele marelui si poternicului statu din nordulu Europei. Pana acumu inca nu s'au desmintit din nici o parte primirea demissionarei, dara nici despre aceea inca nu se scie nemicu siguru, ca cine va fi urmatoriu. Disgrati'a in care au cadiutu cancelariulu russescu se datesa mai de aprópe dela fiasculu si umilirea ce a suferit politica russesca dupa incheierea tractatului dela San-Stefano, la congresulu din Berolinu. Caderea principelui Gorciacoff se atribue si au fostu accelerata prin carbunii aprinsi pe cari ian gramaditu principale Bismarck asupra capului vechiului seu amicu din St. Petersburg. Este cunoscutu, ca relatiunile amicabile si intime intre acesti doui cancelarii au fostu turburate si destramate inca din anulu 1875 candu se ivise érasi puncte negre pe orizontulu politici intre Prusso-Germania si Francia. Atuncea principale Gorciacoff a jucat rolul de pacificatore nechiematu, ceea ce a suparatu forte multu pe autoritarulu cancelariu din Berolinu, care pe atuncea era gata si forte dispusu a reinoi duelulu intre Prusso-Germania si Francia, sciindu prea bine, ca Francia inca nu era gata, nici cu reorganisatiunea sa politica si nici cu cea militara si ca prin urmare era tempulu celu mai favorabilu de a o tranti érasi la pamantu si a ii mai stórcateva miliarde „pentru regale Prusiei“. Dara acestu planu l'au dejucatul cancelariulu russescu revelandu lumei print'ru articolu publicatu in „Times“ din London diaboliculu si astutulu planu alu cancelariulu de feru si de sangue si déca pacea au fostu mantienuta, apoi acésta este meritulu lui Gorciacoff si alu imperatului tuturoror Russiloru. Principale Bismarck de atuncea incóce i-au purtat sambetele colegului seu si acuma si-au resbunatu asupra lui in modulu celu mai ingratu, autorisandu pe corespondentele Blowitz alu diarului „Times“ se publice o conversare ce a avutu cu elu pe tempulu congresulu din Berolinu. Obiectulu acelei conversatiuni forte interesante a fostu in prima linie principale Gorciacoff si politic'a sa. In decursulu acelei conversatiuni cancelariulu si amiculu principelui Gorciacoff, a disu despre densulu, ca „n'a cunoscutu unu barbatu de statu, care condusu prin unu simtiu de vani-

tate se fi lucratu mai nebuneste ca pe principale Gorciacoff“. Ne pare forte reu, ca spaciulu nu ne permite a pune astazi subtu ochii cetoriloru nostri acelle revelatiuni forte caracteristice si indiscrete ale corespondintelui diariului englezescu. Reservandune a le reproduce cu cea mai de aprópe ocasiune, ne marginim a dice, ca prin acele revelatiuni principale de Bismarck si-a versatu totu veninulu seu clocoitoru asupra cancelariului russescu. Acestu spectacolul grandiosu, care sémana forte multu cu o lupta de gladiatori diplomatici este gustatu cu multa placere, ca una din cele mai rari si pretiose delicate diplomatica, de cáttra intréga lume politica. Duelulu acesta, in care principale Bismarck a remas invingetorul este cu multu mai interesant si mai sensationalu decatul celu avutu cu comitele Harry Arni, de-órece acumu rivalii combatanti au fostu egali, nu numai in rangu dura si in pozituna loru diplomatica. Comitele Arni era subordonat principelui Bismarck, in tempu ce cancelariulu russescu se afla pe aceiasi trépta.

Intre candidatii, cari aspira si sunt recomandati ca urmatorii ai principelui Gorciacoff se numeste in prima linie actualulu ambasadoru russescu din London comitele Siuvaloff, despre care se dice ca a fostu rivalulu declaratu alu cancelariului demissionatu, ca este favoritulu protegétu alu dictatorei din Berolinu, dara forte nesimpathicu si uritu de principale de corona alu Russiei, alu carui candidat este comitele Ignatieff. Se afirma, ca in data dupa demissionarea lui Gorciacoff, principale de corona se fi rugat cu multu focu si insistenia pe imperatulu Alesandru, ca se denumesca de cancelariu pe unu diplomatu, care apartine partidei nationale panslaviste din Moscova si ca imperatulu i-ar fi promis, ca ii va implini cererea. Adeverinduse acésta, apoi avemu a ne astepta la o schimbare radicala in conducerea politicei esterne a marelui imperiu nordicu.

Caracteristicu si semnificativ in supremulu gradu, atatu pentru intréga constelatiune politica momentana, catu si in specialu pentru pozituna actuala a comitelui Andrassy, sunt urmatorele impartasiri care i-se tramtuit din Vien'a diariului „Berliner Montagsblatt“ si care suna:

„Cu catu duréza mai multu crisia latenta si traganata in ministeriulu de esterne, cu atatu mai multu ea contribue la clarificarea mersului afacerilor in anii din urma, precum si a situatiunei actuale. In catu priveste pe cea dintai, apoi de abea acumu ajunge a fi perfectu evidenta insemnatatea ce a avutu la tempulu seu demissionarea comitelui Beust si denumirea lui Andrassy de urmatoru alu lui. Comitele Beust a cadiutu, pentru ca elu a probat in renumitulu seu memorandu de 13 cõle, pe care elu l'au tramsu la curtea imperiala, care pe atuncea se afla in Ischl, ca politica slava inaugurate pe atuncea de Hohenwart inlaintrulu monarchie nu va provoca numai opositiunea cea mai energica din partea nemtilor austriaci, ci infalibilu va avea ca concesintia convulsioni violente in Ungaria, de nu chiaru revolutiuni partiale. Espunerile comitelui Beust au facut la locurile competente o impressiune atatu de profunda, incatu pe deoparte se decise sistarea politicei slave inlaintrulu monarchie, éra pe de alta ince se lua hotorirea, de a continua de aci inainte acea politica slava in afara si a incredintia acésta unui unguru, pentru de a inabusii neincrederea jumetati ostice a imperiului, prin increderea compatriotica pusa in ministrulu conductoru. Din caus'a acésta si numai din caus'a acésta a trebuitu se plece Beust si a fostu chiematu Andrassy si acuma se poate intielege si aceea generositate atatu de multi admirata si atatu de servilu laudata a comitelui Andrassy care: ca fostu odiniora magiaru revolutionaru au acceptatu in contradicere cu predecesorele seu, missiunea se a inaugure die o intimitate austro-russesca. Deja pe atuncea elu era celu inpsu, de si credea ca inpinge elu.“

„Actuala nemultumire a cercurilor mai inalte cu comitele Andrassy, care crese pe di ce merge, se compune dintr'unu siru intregu de erori si desiliuni ale ministrului, din care voiu not'a numai pe cele mai insemnate. Mai intaiu ministrulu nostru de esterne pleca la congresulu din Berolinu cu promisiunea data in modu precisu si categoricu coronei, ca elu va castiga unu mandatul europeu de anesiune, éra nu de ocupatiune a Bosniei si Hertegovinei. Acésta promisiune n'a fostu saldata din partea resultatenor obtinute, pentru ca Bismarck si Siuvaloff, cari au fostu „bucatarii“ congresului, dejá a diecea di dupa deschiderea lui, declarara lui Andrassy, ecsoperarea unui mandatul de anesiune ca unu ce impossibilu si ca in fine Austri'a va

\*) Cuius generis?

trebuie se se multumescă cu consumtimentulu euro-penu pentru ocupatiune si ca trebuie se acceptese si aceea clausula fatală a inchieriei unei conventiuni ulterioare cu Turci'a. Gresiela a doua, cea mai mare si fatală a comitelui magiaru se refere la opiniunea sa asupra atitudinei ce o voru lăua bosniacii si hertiegovinenii fati'a de o ocupatiune austriaca. In urma acele cuvinte frivole si fara tactu ale comitelui pe care le au esprimatua inainte de acăsta cu vreo 14 dile ca: se nu i se faca asia imputari aspre pentru acele cateva mii de morti si raniti miserabili" au facut o impressiune fără neplacuta in regiunile mai inalte. Acelasi efectu a produs in acelasi regiuni si repentina aparare a comitelui Andrassy pe care o au aflat in colonele diariului turcescu par excellence."

Ca o ilustratiune paritala a celor de mai susu, ne pote servi si scirea, care vine totu dela Berolinu, ca comitele Beust va fi inlocuit la London prin actualulu ambasadoru austro-ungaru la curtea din Berolinu comitele Károlyi. Va fi rechiematu comitele Beust pentru ca se fia tramsu in pensiunea pe care si-o a meritatu de multu, seu va fi reactivatu dupa o absentia de aprópe 7 ani érasi in palatulu ministrului de esterne de pe „Ballplatz“ din Vien'a, pentru ca se pregătesca scen'a pentru nouu experimentu alu trialismului germano-ungaro-boemu? In imperiu „improbabilitatiloru si alu provisoriului“ tōte sunt posibile. D-dieu se ne ajute!

#### De pe campulu de resbelu.

Resultatele actiunei combinante ale trupelor de subtu comand'a generaliloru Bienerth si Szapáry, care s'au inceputu in 14 l. c. sunt: ocuparea localitatilor Gradacac si Gracanica unde trupele nōstre n'au aflatu mai nici o resistintia, pentru ca insurgentii au parasit uacele positiuni, retragendu-se spre nordu la Dolni-Tusla. Ciocniri mai mici au avut locu in giuru de Zavalje si la Proscenicam, care au fostu ocupate de trupele nōstre. La punctulu din urma a intratu in actiune de focu pentru prima óra si unu batalionu de honvedi. Pierderile nōstre au fostu 150. Dela Trebinje s'au tramsu unu batalionu spre Bilec pentru ca se curatue si se repareze drumulu in parte stricatu de catra insurgentii. Dupa terminarea acestei lucrari la reintorcere, o companie a fostu atacata in spate de catra insurgentii si au pierdutu 3 oficieri, 80 soldati morti si raniti si unu oficieru dela stabulu generalu s'au pierdutu fara urma. — In 17 l. c. divisiunea XIII a intreprinsu unu atacu asupra orasului turcescu Novi-Bretsa, care dupa o lupta inversiunata si luarea cu asaltu a doue sian-tiuri a fostu ocupatu, cucerindu-se cu aceea occasiune 2 tunuri si 2 stéguri turcesti. — In 19 Sept. s'au renoit cu poteri suficiente ataculu asupra fortaretiei Bihaci si a fostu in fine luata si acăsta positiune, care a costat uici'a a multoru sute de bravi. Urmarindu pe o charta actiunea militara intreprinsa in dilele din urma, apoi vomu potea vedea, ca tōte acele localitati ocupate din partea armatei nōstre, nu sunt positiunile principale ale insurgentiloru, ci numai positiunile loru estreme in dosulu carora se realiza si se concentră grosulu loru. Ocuparea loru din partea trupelor austriace inca nu decide sōrtea campaniei. Avemu deci a ne mai astepta la lupte grele si sangerose pāna la pacificarea definitiva a acelorou doue provincii, de órece insurgentii se afla in positiuni defensive fără favorabile pentru ei, pe care si-le alegu dupa placerea loru, asia ca alegerea campului de lupta nu depinde dela partea ofensiva, ceea ce este unu momentu fără importantu si chiaru decisivu, mai vertosu pentru o trupa regulata de linie, care au trecutu prin scola tactica si este invenita a manevra cu masse mari, éra nu cu despartiaminte mici precum sunt guerilele insurgentiloru.

#### Romania.

Cetim in „Romanulu“:  
Pentru memorabil'a di de 30 Augustu, Mari'a S'a Domnitoriu a adressatu dlui ministru de resbelu, spre a se comunica intregei armate, urmatoreala telegraama, care exprima semtieminte la inaltimia amintirii ce le destépta, si care va fi pentru natiune si pentru eroicii ei aperatori cuventul de resplatire a trecutului si de sperantia si imbarbatare in viitoru.

Sinai'a, 30 Augustu.

Dlui generalu Cernatu, ministru de resbelu.

Este adi unu anu de candu armat'a nōstra, prin aventulu si viteji'a ei, acoperia drapelulu

romanu cu gloria si punea adeverat'a temelia a marirei patriei.

Salutu déra cu respectu memor'a tuturoru acelora, cari in acăsta di memorabila 'si-au versatu sangele cu atât'a devotamentu pentru tiéra, si adresezu calduróse rugatiuni celui a totu poternicu pentru repausulufu sufletelorloru loru.

Tiér'a intréga le e datore recunoscinti'a, că-ci cu vieti'a loru ei au asicurat uictori'a si au sigilatu independinti'a ei.

Nu me indouiescu, ca armat'a va fi gata in ori-ce ocasiune se urmeze exemplulu loru, si ve rogu deci se fiti pe langa dens'a, in acăsta di asia de scumpa ànimei Mele, interpretulu celor mai vii simtieminte de iubire si s'o incredintati de Domnesc'a Mea solicitudine.

#### Carolu.

Responsulu dlui ministru de resbelu cätä M. S. Domnitoriu:

M. S. Domnitoriu Carolu I, Sinai'a.

Bucuresci, 30 Augustu.

Am adus la cunoscinti'a armatei prin ordinu de di, inaltulu ordinu primitu dela Mari'a Vóstra.

Armat'a nu va uită nici odata stralucitele successe castigate sub brav'a conducere a Mariei Tale. Solicitudinea si iubirea ce Mari'a T'a a aretatu in totu-deauna armatei a insufletit pe acei bravi, cari udara cu sangele loru vaile Plevnei, pentru că se potea falfai de asupra loru standartulu „Independentiei statului romanu.“

Barbat'i, éu care ei se luptara, abnegatiunea, cu care ei murira, voru remané nesterse din ànim'a camaradiloru loru. Acestu exemplu va servi de norma armatei in tōte ocasiunile, corespondintu astfelui asteptariloru Mariei Tale si devisei ei de a mori pentru Patria si Domnitoriu.

Se traiésca Mari'a T'a!

Se traiésca M. S. Dómn'a!

Ministrulu de resbelu: generalu Cernatu.

Bucuresci, 4/16 Septembre. (Corespondentia particularia a Observatoriu). Cele mai multe procese verbale ale societatii academice sunt asia de scurte, in cätu din acele nu prea poti afila despre resultatele lucrarilor ei. Caus'a este, că in societati de acestea nu merge că in unele parlamente: Vorba multa, saraci'a omului. In academii partea cea mai mare a órelor se petrece in grupe mici, in sectiuni, commissiuni si chiaru cu studiu privatu. Totusi, ori-cătu de scurte se fia acele procese verbale, ele totu ne aprindu căte unu falinariu spre a vedé in laintrulu sanctuarilui, éra unele ne conducu si in laintru. Asia intre altele sunt procesele verbale ale siedintelor publice, care se tenu in fia-care joie. Coprinsulu celu din 24 Aug. st. a. va interessa de siguru pe ómenii eruditii de orice nationalitate.

#### Societatea academica romana.

Sessiunea anului 1878.

Siedintia de la 21 Augustu 1878.

(Urmare.)

Se comunica o adresa a d-lui Dr. Fetu, prin care face cunoscutu, ca din motive de afectiuni de ficiatu, cari lu retinu la bai, nu pote veni a luá parte in sessiunea anului curentu.

Se mai comunica o epistola a d-lui Dr. Gregoriu Silasi, profesorul de limbistica si literatura romana la universitatea din Clusiu, prin care aréta, ca primeșce cu recunoscintia numirea de membru onorariu alu societatii.

Se primescu pentru bibliotec'a societatii cartile urmatorele donate d. Fréd. Damé: 1. „Histoire de la tolérance religieuse en Roumanie“ par Hasdeu, traduite. 2. „Le Chant du Latin,“ traduite. 3. Gramatic'a francesa ed. a dou'a. 4. „Une oeuvre morte et une œuvre de mort.“ 5. „L'Etat roumain et la paix de l'Orient.“ 6. „Le rêve de Dochia.“ 7. „Les Roumains du Sud,“ par N. Densusianu et Fréd. Damé. 8. „Histoire critique des Roumains“ par Hasdeu, traduite si „Consideratiuni asupra tempului si spaciului“ de I. cav. de Puscaru.

— Se primescu cu multumire. — Membrii trece in lucrarile comissionilor si sectiunilor respective.

Siedint'a dela 22 Augustu.

Nefindu lucrari terminate din acele recomandate comissionilor, delegatiunea aréta, ca e gata a supune societati relatiunea despre resultatulu missiunii d-lui Gr. Tocilesu in Russi'a. Societatea afla cu cale, că acăsta relatiune se se dea in siedint'a de Joi, destinata a fi deschisa publicului, că un'a ce pote se prezinte unu interesu mai placutu auditoriloru, ér' pana atunci comissionile se se ocupe cu lucrarile ce li s'au recomandatu.

Siedint'a dela 23 Augustu.

Se comunica: a) O adresa a d-lui V. A. Urechia, prin care ofera pentru bibliotec'a societatii Tractatele Santei Aliantie in limbele francesa, russa si germana in 2 tomuri. b) O adresa a d-lui Al. Odobescu, prin care ofera totu pentru biblioteca doue manuscrise (legate in carti) ale repausatului ingineriu Al. Popoviciu, continendu notitie interesante despre stabilimentele antice respandite in tiér'a romanescă si

Moldova; c) O adresa a d-lui C. Esarcu, prin care tramite mai multe exemplare din publicatiunea s'a asupra documentelor istorice descoperite de d-s'a in archivele Italiei.

Dupa acăst'a d. presiedinte invita pe d-nii membrii a accelerarile din sectiuni si comisii spre a se poté delibera asupra loru.

Siedint'a dela 24 Augustu.

Se comunica: a) O adresa a d-lui d. Sturdz'a, prin care aduce la cunoscinti'a societatii, ca d. Ignatius Dobozki, membru alu academiei unguresti si unul din cei mai distinsi numismati, posedendu o colectiune remarcabila de monete unguresti, transilvane, serbesci, bulgaresci si romane, a donat societati mai multe medalii de mare importanta pentru colectiunea societatii, cerendu totodata autorisatiunea a face cu d. Dobozki unu schimb si anume a schimbă monet'a lui Dabija-Voda, ce d. Dobozki ofere, in contr'a unei din exemplarele monetelor lui Mihailu I, din colectiunea societatii. Societatea tramite comunicarea la sectiunea istorica.

b) O alta adresa a d-lui Sturdz'a, prin care donează societatii: 1. Un reliquiaru contineandu o bucată din stofa coronei lui Petru Raresiu si unu osu dela man'a Domnitiei Mari'a, fiic'a lui Stefanu celu Mare, colectionate cu tota pietatea de regretatulu nostru colegu Al. Hormuzaki si donate d-sale de sor'a repausatului, venerabil'a domna Elis'a Sturdz'a nascuta Hormazaki; 2. Patru evangelisti, illuminatiuni in acuarela din a dou'a jumetate a secolului XVI, asediatu intr'unu cadru mare. 3. O cuthie cu remasitie de obiecte aflate in turnurile dela Gostaveti, judetiu Romanat; 4. O colectiune de portrete, scene istorice, foi volante din evul de midiulocu, si mai multe charti geografice din acelasi timp. Societatea primeșce cu mare multumire, si ordona transcrierea inventariului acestor lucuri in analele societatii, impreuna cu adres'a donatorului.

c) O adresa a d-lui V. A. Urechia, prin care ofera pentru bibliotec'a societatii: 1. Catalogue des manuscrits de la bibliothèque de Tours, par a Derange. 2. Influence de la pression de l'air sur la vie de l'homme, par d. Jourdanet 2 vol. 3. „Dr. Strousberg und sein Wirken.“ Se primescu cu multumire.

d) O adresa a d-lui Gr. Melidonu, directorulu scolei normale Carolu I, prin care donează societatii doue tablouri archeologice, representandu tabar'a lui Trajanu dela Portile-de-Feru si templulu romanu dela Hatiegua, dupa baronulu majoru de Hohehausen. — Se primescu cu placere.

La ordinea dilei relatiunea delegatiunei asupra missiuniei istorice a dlui Gr. Tocilesu in Russi'a. — D. secretariu generalu citesc mai antai instructiunile date de delegatiune d-lui Tocilesu, apoi raportulu acestui'a, care se asculta cu mare interesu si atentiune.

— Se recomenda sectiunei istorice. — D. Laurianu aréta dorinti'a că acăst'u raportu se se publice in analele societatii. La acăst'a se associază mai multi membri, ér' dupa cererea d-lui Ionescu se decide, a se midiuloci tiparirea in „Monitorulu oficial“, spre a poté fi sub ochii fie-carui membru in sinulu sectiunei. Dupa acestea d. presiedinte aréta, ca sectiunea de scientie a notificatu, ca ea afila cu cale a se citi in siedintia o disertatiune a d-lui P. S. Aurelianu, intitulata „Economia rurala la romani.“ Acăst'a se asculta cu multa atentiune, ér' societatea decide a se tipari in anale.

Siedint'a dela 25 Augustu.

Se cumunica o adresa a dlui I. G. Popescu, prin care cere a i se cumpara unu numeru de exemplare din opusculul seu „Cursu elementarul de istoria literaturii romane“ si unu nou elaborat alu seu, intitulat „Notitie bibliografice, adunate in ordine alfabetica dupa autori, dela 1 Ianuariu 1874 pana la 24 Augustu 1878.“ — Acăst'a lucrare se da in cercetarea unei comissioni compusa din d-nii D. Sturdz'a, V. A. Urechia si A. Romanu.

Se mai comunica, ca d. professoru St. Neagoe a donat pentru biblioteca societatii si pentru membrii sei, mai multe exemplare din Gramatic'a limbii romane, compusa de ds'a. Se primescu cu multumire.

Se mai comunica o adresa a d-lui I. Sbier'a, membrulu actualu alu societatii, prin care aduce la cunoscinti'a, ca din caus'a de bôla si alte impregiurari de familie 'lu oprescu de a luá parte la lucrurile sectiunii din anulu acestui'a.

(Va urma.)

#### Societatea pentru fondu de teatrul romanu.

Adunarea generala a Societatii pentru fondu de teatrul romanu, conformu conclusului se va tiné in ora-siul Alb'a-Iuli'a la 10 si 11 Octobre a. c. stilu nou, cu urmatorea

Programa:

Diua prima, 10 Octobre.

1. Presiedintele va deschide adunarea la 10 óre inainte de miédiadi, in localitatea ce va fi destinata pentru siedintele adunarii generale.

2. Dupa deschidere se voru alege doi secretari ad hoc.

3. Se va alege o comisiune de 5 membri la care se voru inscrie acei onorab. domni, cari voru voi a fi membrii Societatii, dandu oferte in bani séu in obligatiuni conformu statutelor, precum si pentru a primi tacsele dela membrii de pâna acum.

4. Secretarulu societatii va da cetire raportului comitetului despre lucrurile acestuia dela ultim'a adunare generala, si se va luá conclusu asupra raportului.

5. Cassarulu societatii va ceti raportulu despre starea cassei si peste totu despre membrii si avereia totala a societatii.

6. Se va alege o comisiune de 5 membrii pentru cercetarea raportului cassarului.

7. Se va alege o comisiune de 5 membrii, la care se voru areta propunerile, ce s'arau face spre inaintarea scopului societatii.

8. Se voru tiné discursuri corespondintore scopului societatii si aretate mai antaiu comitetului centralu.

9. Presedintele va inchide siedint'a.

Diu'a a dôu'a, 11 Octobre.

1. Deschidiendu siedint'a presedintele, se va ceta si verifica processulu verbalu alu siedintiei trecute.

2. Comisiunea aléa pentru inscriere de membri si primire de tacse si oferte, va face raportulu seu si se va luá conclusiunea necessare.

3. Comisiunea aléa pentru esaminarea raportului cassarului va raporta despre acésta si se va luá conclusiune asupra raportului.

4. Comisiunea aléa pentru propunerii va raportá despre aceste si se voru luá conclusiunile necessare.

5. Se va decide loculu si tempulu adunarii generale viitoré.

6. Se va alege o comisiune pentru verificarea processului verbalu alu siedintiei de astazi.

7. Presedintele va inchide adunarea.

Din siedint'a comitetului societatii, tienuta in Buda-pesta la 5 Septembre 1878.

Iosif Vulcanu, Iosif Hosszu,  
secretaru. v.-presiudinte.

"Familia."

### Scólele din comitatulu Hunedórei.

(Urmare.)

Trecemu la scólele confessionale, gr. or. si gr. cat. preste totu.

Déca scólele de statu si comunale, intretinute si spriginite de statu prin barbatii cá dlu Réthi si pretorii tractuali; déca scólele de statu si comunale, care au de unde 'si plati invetiatorii binisiori, déca acele stau reu, cum potu se stea scólele confessionale, pe care omenii statului in locu se le spriginesca, le persecuta? Nu stau prea bine dieu acelea, ci cá cele comunale totu stau; ba am curagiul a dice, cá mai bine, si déca e vorba de progresu adeveratu, apoi scólele confessionale sunt superiore celoru susu amintite; era déca invetiatorii scóleloru confessionale aru fi numai incătuva, alesi séu denumiti cu mai multa precautiune, atunci si streinii revoitoiri aru fi necesitati a recunoscere acésta superioritate. E dreptu cá invetiatorii confessionali nu sunt toti absoluti de pedagogia; dara si atata e dreptu, cá nu sunt salarizati cá cei de statu si comunali. Ab-

stractiune facéndu dela acésta imprejurare mai e de observatu, cá scólele confessionale cele mai multe, nu sunt frecventate nici cá cele susu numite. De altcum si la acelea e vai de locu! Candu e vorba de frecven-

tarea scólei, apoi scólele confessionale nu-si au nice revisiile de invetiamentu cá acelea; si totusi, vorbindu numai adeverulu, progresulu ilu pote computa fiace omu nepreocupatu. Se dicem, cá in scóla confessionala A, sciu numai 5 scolari ceti si scrie; in scóla de statu B, 20; era in cea comunala C, 15, toti romani, si totusi mai mare e progresulu scólei confessionale, éta de ce:

1. De si scolarii din A, sunt pucini, cari sciu ceti si scrie, ei inse citescu si scriu in limb'a loru materna, in care cugeta si vorbescu; se potu prin urmare folosi de pucinile cunoscintie castigate, si potu folosi cu tempu si consateniloru celu mai pucinu, ca cantaretii in strana inaintea altariului lui D-dieu.

2. Pre langa ce numai 5 scolari potu inveti'a scrisulu si cettitulu, dara toti ceialalti sciu incat roga-

ciumile usitate; toti sunt tienuti intru a cugeta si vorbi corectu si in fine... toti sciu positivu, cá sunt romani crescini si ómeni cá si alti, nu mai multu ori mai pucinu.

Cum stă inse lucrulu cu multimea cetitorilor din scólele comunale séu de statu? Éta: Nu 'si voru poté folosi in vecii veciloru nici siesi, nici altora, de nu voru merge la alte scóle. Si inca ceva, cetirea neintielésa ii face fantasti; ei credu cá sciindu trei cuvinte unguresci, neintielise de connationalii loru, ba adesea nice de ei; sciindu dice jo napot si szervus! sunt mai multu cá ceialalti ómeni, pre candu ei, sermanii, sunt fintiele cele mai de compatimitu, lileci intregi, moime, cameleoni! Si cine e caus'a acestoru rele... unde se o cautamu?

Se ve spunu si acésta, din propria mea experientia si din convingere deplina: In órba nesciintia, basata pe creditia!

In comitatulu acesta, mai multu ca ori unde, po-

porulu e desbinatu in doue parti, uniti si neuniti. Mai in fia-care comuna vedi căteva incaperi, ce tienu loculu bisericelor si se si numescu cu acestu nume; despre aceste inse de alta-data. De sine se intielege, cá unde satenii sunt de căte doue confessiuni, au căte doi séu trei preoti, apoi acestia, feresca D-dieu se pote traí in armonia unulu cu altulu! Netraindu in armonia, nici nu-si potura face ei de sinesi „una scóla nationala“, in carea se-si instruiede junimea de ambele sexe si confessiuni. Da, parintii sufletesci nu-si sfarmara capulu cu unu lucru cá acela. Cum se se amestecă unitalu cu neunitulu, cá dora Barnutiu a fostu unitalu. Si cum se sufere neunitulu pe unitalu, ca dora Exelentia Sa mitropolitulu Siaguna a fostu neunitulu, ortodoxu, dreptu creditiosu! Éta perirea! In locu cá dñii protopopi se mérge impreuna, unitalu si neunitulu, din satu in satu si se dica: Fratiloru, toti suntem o națiune, veniti se ne facem o scóla! fiacare locuitoru va plati, cele 5% impuse prin legea statului. In locu se faca una ca acésta, lasa pe preoti se se certe si se se ia de peptu si de Peru, ba ii lasa se faca prostiele cele mai mari, se sudue si batjocoresca unulu pe Barnutiu unitalu si altulu pe Siaguna neunitulu! Fireste, cá in asemenei lupte pentru esistintia totu parintii dreptu creditiosi esu incoronati de laurele hohoteloru. S. Sale sunt mai tari si in mani si in masele si suntu si mai avuti; pre candu preotii uniti sciu numai a se vaieta de căte tóte, pre atunci cei neuniti se totu lauda, cu averi, cu lege, si căte tóte. Despre acestea inse era de alta data! Poftiti exemple? Bucuros! Numai cătu neintrebatu me genediu a da pe facia numele respectivilor. De altcum: Hatiegul nu e departe, potétesca cei interesati la unu tergu, numai spre a vedé pe „pastorii“ sufletelor si ai duhurilor, impartindu si primindu duhulu. Exceptiuni, sunt si aci, cá ori unde.

(Va urmá).

### Sciri diverse.

— (Congresulu bisericiei gr. or. romane) este convocat la Sibiu pe diu'a de 1/13 Octobre a. c.

— (O decoratiune pentru Majestatea Sa). Regele Calcaua I din Haiti a rogatu pe imperatul Franciscu Iosif I ca se ii faca onórea a primi marea cruce a ordinulu havaicu de Calacaua.

— (Bandinti si denuntatori). Aceste doue atribuiti au primitu botezulu de incetianire parlamentara in siedint'a din 17 l. c. a Reichstagului din Berlinu. In acea siedintia principale cancelarul a gratificat pe socialisti cu numirea de banditi, era deputatul Hasselmann, unulu din cei mai renomiti conduceitori ai socialistilor ii replica, numindu pe ministrii si pe aderintii loru denuntatori. Acestu limbagiu academicu si parlamentar se aude in parlamentul celui mai cultu poporu din lume. La ce espressiuni avem ore se ne asteptam in viitoréa dieta din Buda-Pest'a?

— (Program'a festiva) a adunarii societatii pentru fondu de teatrul romanu ce estu anu se va tiené in 10 si 11 Octobre a. c. in Alba-Iuli'a.

I. In 9 precum si in 10 Octobre primirea si incautirarea óspetiloru.

II. In 9 Octobre sera convenire pe promenad'a orasului si cina comună in chioscul de acolo.

III. In 10 Octobre inainte de amédi la 10 ore pe langa signalisare prin clopotulu celu mare, deschiderea adunarii generale in biserică gr.-or. din orasul.

IV. Dupa inchiairea primei siedintie a adunarii banchetu in chioscul promenadii din orasul.

V. Sér'a in 10 Octobre balu in localitatile chioscului promenadii din orasul; intre pause „Calusierulu“ si „Batuta“ jucata de 12 tineri romani; in catu va reusi ca 12 dame romane se se costumese in diferite 12 costumuri romane provinciale. Balulu se va incepe cu „Hora“ jucata de „Calusieri“ si damele costumate.

VI. In 11 Octobre inainte de amédi la 10 ore continuarea adunarii generale in supranumita biserică.

VII. Dupa finirea adunarii generale si dupa prandii familiare la 4 ore dupa amédi excursiune generala la gradin'a episcopală asia numita „la lumea nouă“, — dupa impregiurari cercetarea raritatilor din fortărea Alba-Iuli'a.

Din siedintia comitetului arangiatoriu tienuta in 16 Septembre 1878 in Alba-Iulia. Mihai Cirlea, secretariu.

— (Provocare) P. T. familie si domnii, cari dorescu a partecipá la adunarea societatii pentru fondu de teatrul romanu ce se va tiené estu anu in 10 si 11 Octobre in Alba-Iuli'a, sunt prin acésta rogati, ca pentru ca comitetul arangiatoriu se se pote ingrige pe deplin de primirea si incautirarea tuturor óspetiloru, binevoiesca in privintia acésta a se insinuá pâna in 4 Octobre a. c. la subscrișu, arestandu pe catu se pote: tempulu sosirei in Alba-Iuli'a si deosebitu numerulu membrilor familiei.

Din siedint'a comitetului arangiatoriu tienuta in 16 Septembre 1878 in Alba-Iuli'a.

Mihai Cirlea,  
secretariu.

— (Pretiurile victualeloru in Serajevo.) Pecum afia „P. N.“ dintr'o scrisore privata acele pretiuri sunt urmatorele: 1 klg. slanina 2 fl. 40 cr., 1 klg. untura totu atatu, 1 Z salamu 2 fl., 1/2 cofa de vinu 1 fl. asia ca Serajevo este acumeta cetatea cea mai scumpa in Europa.

— (Colónele de anunciasi ale diareloru din New-York,) ne dau se intielegem ca acolo inflorescu ramuri de castigu forte curiose. Pe tru a'ti face o idea despre activitatea variata a celor din New-York, nu trebuie de catu se citesci urmatorele anunciasi:

— „Cani bolnavi se tratéza de medici. Spesele se platesc la septembra si la luna.

— „Se primesci paseri pentru nutritiu.“

— „Se taie cod'a si urechile caniloru dupa moda cea mai noua.“

— „Se cumpera bucati de tigare pe pretiulu celu mai mare.“

— „Caniloru rei se da o purtare cuviincioasa.“

— „Manile domnilor si domnelor se facu delicate si se deprindu cu misicari aristocratic.“

— „Junelor li se comunica numele si starea viitorului loru sotiu.“

— „Personele cu cocosia in spate se potu indrepta.“

— „Se invită a umbila gratiosu in 12 ore si se garantéza succesulu.“

— „Copii mici se ascund si se schimba.“

— „Se punu nasuri false cu garantia, ca sunt totu asia de bine, ca si cele adeverate.“

— „Se dau bilete de cununie.“

— „Ochii negri se facu vioi.“

— „Se comunica sciri sigure despre losurile, care castiga la loterie, etc. etc.“

— (Bibliografia.) In tipografi'a seminarilui din Blasius aparutu in dilele acestea „Istoria Ungariei pentru scólele poporali“. Acestu manual care cuprinde pe 50 pagine in octavu intréga istoria a Ungariei in 42 paragrafe este aprobatu de comisiunea scolastica archidiocesă si se destinge prin o limb'a curata si romanescă, asia ca copilul o pote cesti si tatalui seu plugaru si se fia intielesu. Pretiul unui exemplar legatu este 20 cr. v. a.

### Post'a redactinei.

— Is. B. in B. Lipov'a. Suntem prenotati cu abonamentul pâna la 1/13 Septembre 1879. Salutare!

— I. V. in Bedeleu si A. S. in Springu. Abonamentul d-vostre se va incepe cu 1/13 Octobre.

### Cursulu monetelor in val. austr.

Vienna, 19 Septembre.

Galbinii imperat. de auru . . . . .	fl. 5.61 er.
Moneta de 20 franci . . . . .	9.37 "
Imperialu rusescu . . . . .	9.30 "
Moneta germana de 100. marce . . . . .	57.40 "
Sovereigns englesi . . . . .	12.— "
Lira turéasca . . . . .	11.— "
Monete austri. de argintu 100 fl. . . . .	100.30 "

### Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

17 Septembre.

Obligationi rurali din 1864 cu 10% . . . . .	l. 103.50 b.
Imprumutul Oppenheim din 1866 cu 8% . . . . .	102.40 "
Obligatione de imprumut dominiile din 1871 cu 8% . . . . .	98.50 "
Creditu fonciariu (hipot.) rural cu 7% . . . . .	96.— "
Creditu fonciariu urban (alu capitalei cu 7% . . . . .	91.75 "
Imprumutul municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8% . . . . .	94.50 "
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10% . . . . .	172.— "
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5% . . . . .	32.— "
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6% . . . . .	84.75 "
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8% . . . . .	200.— "
Romania, Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) . . . . .	78.— "

Unu pachetu, impartit in 8 dose, preparat conform instructiuniei date de medicu dimpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limbi consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatu 10 cr.

Pe tru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sangue a lui Wilhelm se mai afia in:

Sabiul la Frid. Thallmayer, comerciant.

Abrud: F. Tones & Comp.

Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Ziutz,

Dietrich & Fleischer.

Blasius: Carol Schieszl, apotecariu.

Orastia: Carol Reckert, apotecariu.

Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.

Clausiu: Ad. Valentini, apotecariu.